

Nr 2.

Andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande i anledning av väckt motion om utredning rörande verkningarna av den pågående inflyttningen från landsorten till städer och tätorter.

I en inom riksdagens andra kammare väckt, till dess tredje tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 346, har herr *Boman* i Stavsund *m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Konungen anhålla om såväl en skyndsamt utredning rörande verkningarna av den pågående folkförflyttningen från landsbygden till städer och tätorter som ock förslag till de åtgärder, som på grund därav kunde befinnas ändamålsenliga.

I fråga om motiveringen får utskottet hänvisa till den inom riksdagens första kammare väckta likalydande motionen nr 137.

Det med motionen avsedda spørsmålet har vid upprepade tillfällen varit föremål för riksdagens prövning och vid 1944 och 1945 års riksdagar jämväl föranlett framställningar från riksdagens sida. Sålunda hemställde riksdagen 1944 i anledning av motioner av herr *Skoglund* i Doverstorp *m. fl.* och herr vice talmannen *Carlström m. fl.* om översyn och samordnande av verkställda eller pågående utredningar, som berörde landsbygdens avfolkning *m. m.* 1945 års riksdag anhöll i anledning av en motion av herr *Andersson* i Tungelsta *m. fl.* om utredning av vissa problem, berörande befolknings- och näringsförhållandena i Sverige. Vid 1947 års riksdag väcktes motion av herrar *Larsson* i Stockholm och *Svensson* i Ljungskile samt herr *Svensson* i Stenkyrka om utredning rörande vissa befolkningspolitiska och näringspolitiska problem samt om utredning rörande landsbygdens arbetskraftproblem. Då dessa motioner behandlades, hade emellertid Kungl. Maj:t — med föranledande bl. a. av förutberörda riksdagsskrivelser — redan tillsatt en ny, omfattande utredning, den s. k. lokaliseringsutredningen, varför andra kammaren i enlighet med tredje tillfälliga utskottets hemställan åtnöjde sig med att anhålla om motionernas överlämnande till lokaliseringsutredningen för att tagas i övervägande vid fullgörandet av dess uppdrag. I direktiven för utredningen beröres bl. a. spørsmålet om utsikterna att förhindra en alltför kraftig uttunning av landsbygdsbefolkningen och en tillbakagång av vissa landsdelar. Vidare erinras där om den pågående omflyttningen av vissa befolkningsgrupper, exempelvis den kvinnliga arbetskraften, och dess inverkan på arbetstrevnad, äktenskapsfrekvens *m. m.* De i annat sammanhang planerade åtgärderna för jordbrukets rationalisering förutsattes därvid också spela en betydelsefull roll. I direktiven

framhålles slutligen, att utredningen, som borde skaffa sig överblick över samtliga hithörande förhållanden och avgiva förslag till formerna och organen för den blivande lokaliseringsverksamheten, ägde nära beröring med den verksamhet, som bedreves eller komme att bedrivas av länsarkitekter, länsarbetsnämnd, jordbruksnämnd, hushållningssällskap och liknande. Utredningen, som tillsattes den 14 februari 1947, har — förstärkt med experter på olika områden av näringslivet — hållit ett antal sammanträden och torde kunna förväntas avgiva sitt betänkande under innevarande år.

Utskottet. Redan vid de tidigare tillfällen, då dessa nu förevarande spörsmål varit föremål för riksdagens uppmärksamhet, har städse framhållits angelägenheten av att de finge en så snabb lösning som möjligt. Om deras betydelse för samhällslivet ha ej rätt och råda alltjämt ej heller delade meningar. På föranledande av riksdagen har emellertid, som förut nämnts, Kungl. Maj:t tillkallat särskilda sakkunniga med uppgift att utreda hela den ytterst mångsidiga och komplicerade frågan om näringslivets lokalisering. Utredningens uppgift omfattar, såsom framgår av referatet här ovan, även verkningarna av den befolkningsrörelse, som nu ifrågavarande motion tagit sikte på, och sättet att motverka dess skadliga följder. Även om utskottet behjärtar den oro, vartill utvecklingen under senare tid kan hava givit anledning och som väl närmast föranlett här ifrågavarande motion, anser sig utskottet förhindrat tillmötesgå motionärernas hemställan om en helt ny utredning. Resultaten av den nu pågående utredningen synas i stället böra avvaktas, innan frågan åter upptages till övervägande.

Utskottet får därför hemställa,

att motionen II: 346 icke måtte föranleda någon andra kammarens åtgärd.

Stockholm den 11 februari 1948.

På utskottets vägnar:

L. O. SKANTZE.

Närvarande: herrar Skantze, Hedqvist, Boman i Stavsund, Persson i Svenskö, Hallberg, Östlund,* fru Johansson i Skövde, herrar Jansson i Aspeboda och Kärrlander.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.